

Asia: VN/21072/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oikeuspalveluvirastosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvusta 1 Oikeuspalveluviraston tehtävät ja organisaatio

Oikeuspalveluviraston perustaminen on kannatettavaa ja sillä voidaan saavuttaa hallituksen esityksessä esitetyn mukaiset tavoitteet.

Oikeuspalveluviraston hallinnon rahoitus ja resursointi tulee turvata riittävällä tasolla heti viraston perustamisesta lukien, eikä tämä saa vähentää substanssitoiminnan rahoitusta.

2. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvusta 2 Julkinen oikeusapu

Ei huomautettavaa

3. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvusta 3 Talous- ja velkaneuvonta

Lainsäädännössä ei ole talous- ja velkaneuvontaa koskevaa erillistä salassapitosäännöstä asiakkuuksista. Yleisen edunvalvonnan salassapitovelvollisuus määräytyy Holhoustoimilain 91§:n mukaan ja oikeusaputoiminnan salassapitovelvollisuus määräytyy Asianajajista annetun lain 5c§:n ja asianajajien tapasääntöjen perusteella. Talous- ja velkaneuvonnan salassa pito tulee julkisuuslain kautta. Julkisuuslain 5§:n 3 mom 4) kohdan mukaan asiakirjaa, joka on annettu tai laadittu yksityisen lukuun suoritettavaa tehtävää varten ei ole viranomaisen asiakirja. Myös OA:n ja EV:n asiakirjat menevät samaan kategoriaan. Asiakassuhteen luottamuksellisuuden, käsiteltävien asioiden arkaluonteisen luonteen ja myöskin ostopalveluiden mahdollisuuden takia olisi perusteltua säännellä erikseen myös talous- ja velkaneuvonnan asiakastyö salassa pidettäväksi.

18§:n ehdotuksen 1momentista (verrattuna voimassa olevaan vastaavaan sääntelyyn) poistetaan maininta Kelalta ja Verolta tietojen saannista teknisellä yhteydellä ja tästä asiakkaan tiedottaminen.

Syynä tiedonhallintalain 22-24§:n mahdollistamat tekniset yhteydet muihin viranomaisiin. 18§:n 2 momentissa kuitenkin katsotaan että asiakkaan suostumus tarvittaisiin teknisellä käyttöyhteydellä tietojen saanti muilta viranomaisilta ja yrityksiltä ja yhteisöiltä. Mielestämme maininta on turha. Myös muut viranomaiset kuin Kela ja Vero kuuluvat tiedonhallintalain mahdollistamiin käyttöyhteyksiin. Yksityinen puoli ei toki kuulu tiedonhallintalain puitteisiin. Talous- ja velkaneuvojalla on aina oltava valtakirja/suostumus asiakkaalta kaikkiin toimenpiteisiinsä. Siten ei ole tarpeen erotella sähköistä tiedonsaantia paperisesta tiedonsaannista ainakaan viranomaisten kesken. Myöskin yksityisten osalta voitaisiin maininta suostumuksesta ottaa pois. Suostumuksen pitäminen pykälässä voi aiheuttaa tarpeettomia hankaluuksia teknisten yhteyksien luomiseen yksityisiin tahoihin. Tiedossamme ei myöskään ole, että asiakkaat olisivat, nykysääntelyn mahdollistamalla tavalla, kieltäneet heidän asioidensa hoidon kannalta tarpeellisen tiedon hakemisen teknisellä yhteydellä. Teknisten yhteyksien käyttäminen on sekä asiakkaan, talous- ja velkaneuvonnan, että tietoa luovuttavien tahojen intressissä.

4. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvusta 4 Yleinen edunvalvonta

Ei huomautettavaa.

5. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvusta 5 Hankkiminen muulta palveluntuottajalta

Ei huomautettavaa

6. Lausuntonne Oikeuspalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen luvuista 6 ja 7 Erinäiset säännökset ja voimaantulo

Ei huomautettavaa

7. Lausuntonne talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain, oikeusapulain ja saamen kielilain muutosehdotuksesta

Ei huomautettavaa

8. Lausuntonne hallituksen esityksen perusteluista ja vaikutuksista

Muutoksella tavoitellut vaikutukset ovat saavutettavissa, jos viraston hallinto resursoidaan heti perustamisesta lähtien riittävällä tasolla, ilman että tämä vaikuttaa substanssitoiminnan nykyiseen tai tulevaan rahoitukseen.

Jokinen Teemu
Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri